

Mladi bi se lahko spet oddaljili od kulture

V Italiji nova pravila Kulturna bona ne bosta več namenjena vsem osemnajstletnikom, temveč le odličnjakom in tistim iz manj premožnih družin. Za naša sogovornika je takšna izbira sporna

GORICA »Enostavno ne, z novimi pogoji se ne strinjam.« In še: »Zdi se mi škoda, da so zmanjšali dostop do denarnih sredstev.« To sta bili mnenji naših mladih intervjuvancev v zvezi s spremembo politike kulturnih bonov za osemnajstletnike.

Italijanska vlada je z odlokom, izdanim 29. decembra, omejila upravičence t. i. *Bonusa cultura*. Ta je že vrsto let vsem mladim, ki so prestopili prag polnoletnosti, zagotavljal 500 evrov. Vsoto so lahko uporabili preko platforme 18app, in sicer za nakup knjig, obiske razstav, kina, gledališča ...

Prejšnje leto so žal odkrili tudi primere zlorabe teh sredstev, kot je potrdil minister Gennaro Sangiuliano. Zaradi tega se je ministrstvo za kulturo odločilo za uvedbo dveh novih gotovinskih kartic, s katerima bi mlade spodbudilo k potrošnji za kulturne izdelke: *Carta della cultura giovani* (Kartica za kulturo - mladi) in *Carta del merito* (Kartica za zaslužne). Vrednost obeh znaša 500 evrov. Letošnji polnoletniki, rojeni leta 2005, lahko za prvo zaprosijo do 30. junija; namenjena je le članom družin, katerih kazalnik ISEE ne presega 35.000 evrov. Z bonom *Carta del merito* pa bodo nagrajeni dijaki in dijakinje, ki bodo v letošnjem šolskem letu opravili maturitetni izpit z oceno sto oz. sto s pohvalo.

Znova se je približal branju

O tem smo se pogovorili z Lenartom Vogričem. Po zaključnem študiju na goriškem znanstvenem liceju se je vpisal na fakulteto za matematiko na tržaški univerzi, kjer trenutno obiskuje prvi letnik.

Kot osemnajstletnik je lani izkoristil bon za kulturo: »Bon sem večinoma unovčil za nakup knjig, tako za osebno branje kot tudi čtiva za fakulteto. Mislim, da sem se po zaslugi te denarne podpore ponovno približal branju. Na višji šoli se dijak nava-

Sarah Marras Dijakinja klasičnega liceja

Lenart Vogrič Študent prvega letnika univerze

dnost oddalji od branja, ki zanj ostane le kot obveznost. Z 18app pa sem si privoščil znanstveno knjigo, roman in zbirko poezije.« O spremembi pogojev za pridobitev podpore pa je povedal takole: »Enostavno ne, se ne strinjam. *Bonus cultura* je nastal kot nacionalna subvencija, ki je vsakemu dijaku petega razreda zagotavljala denarni prispevek za kulturne dejavnosti, ne glede na dohodek ali zaključno oceno. V šoli smo dijaki govorili o koncertih, na katere bomo šli po maturi, ali o humorističnih predstavah, ki si jih bomo ogledali v večernih urah ... Kulturna dejavnost je postala del dijaškega vsakdana. Sprememba v podeljevanju denarnih sredstev bo med dijaki povzročila nevoščljivost, saj so že itak naveličani razreda in skupnosti, v kateri so preživeli pet let.«

Kultura postaja čedalje dražja

Svoje mnenje nam je zaupala tudi Sarah Marras. Osemnajstletna Goričanka obiskuje peti ra-

zred klasičnega liceja Primoža Trubarja. »Zdi se mi škoda, da so zmanjšali dostop do podpore. Kultura postaja čedalje dražja in ne zdi se mi primerno, da imamo mladi pri kulturnem udejstvovanju tovrstne ovire. Podpirala sem *Bonus cultura*, ker je bil namenjen res vsem. Zdaj pa je podpora vezana na družinske dohodke in meritokracijo. Bon *Carta del merito* mi sploh ni všeč. Na višji šoli smo dijaki vedno pod stresom, zato se mi zdi dejstvo, da mora dijak ciljati na stotico, da dobi tistih 500 evrov, hudobno. Če se ozremo v Slovenijo, ima tam veliko dijakov pravico do štipendije, ki jih spodbuja k nadaljevanju študija. Gre za konkretno finančno pomoč, ki je v Italiji ni.«

Kot osemnajstletnica ima Sarah pravico do bona *Carta della cultura giovani*: »Zanj bom morala še zaprositi. Denar bom povečini uporabila za nakup knjig in obisk koncertov, saj sem velika bralka in oboževalka glasbe v živo.«

Z decembrskim odlokom je italijanska vlada omejila upravičence do kulturnega bona

Čajni obred za socializacijo

Na Škotskem Čaj postrežejo ob vseh urah

TRŽIČ V zimskih mesecih si dijaki in študentje ob učenju radi privoščijo skodelico čaja, ki je tradicionalni napitek predvsem v Veliki Britaniji. Na pogovor smo povabili Antonia Fernandez, lektorja in učitelja angleščine na italijanskih šolah in jezikovnih tečajih v Tržiču in okolici. Z nami je spregovoril o kulturi pitja čaja na

Škotskem, kjer je preživel svoje otroštvo in najstništvo.

»Na Škotskem pijemo čaj ob vseh urah dneva. Čajnemu "obred" pravimo kar "Tea" oziroma "čaj" in navadno poteka zgodaj zvečer, med 17. in 18. uro. Čaj je družabna pijača: vedno lahko pričakujete, da vam ga bodo ponudili na obisku pri prijateljih. Čeprav je

tudi kava popularni napitek, je v večini kavarn čaj še vedno bolj priljubljen. Razlog za to je hladno škotsko podnebje,« je povedal sogovornik.

Čaj v keramičnem čajniku

Na Škotskem je najbolj priljubljen tradicionalni čaj, na voljo pa so tudi druge različice aromatiziranih čajnih pripravkov, še dodaja. »Sam najraje pripravim čaj v keramičnem čajniku. Starejši ljudje na Škotskem vam bodo ponudili čaj iz lonca, ki je bil ves dan na ognju. Po potrebi dodajo sveže prevreto vodo iz kotlička, sicer pa marsikdo zavre vodo v električnem čajniku, ki ga ima čisto vsaka kuhinja. Ko sem na

Škotskem, si seveda najraje privoščim čaj. V Italiji in Sloveniji imam raje kavo, ki pa je na Škotskem ne pijem skoraj nikoli. Ko se mi mudi, uporabim čajne vrečke, drugače pa raje pripravim pravi čaj v keramičnem čajniku. Tudi slovenski planinski in sadni čaj sta mi zelo všeč. Spominjata me na prijeten trenutek, ko po napornem pohodu prispeš v udobno kočico in si privoščiš vroči napitek ... Danes obstaja veliko različic čajnih napitkov, kot je na primer *Bubble tea* oziroma čaj z mehurčki. Sam ga nisem še nikoli poskusil. Ledeni čaji so preveč sladki za moj okus, prepričan pa sem, da so za nekatere osvežujoči v poletni vročini.«

Instagram

@direkt_pd
#bodidirekten

direkt_pd

JAZ S KLAPO,
KO SI VSAKO LETO OBLJUBIMO,
DA BOMO ŠLI SMUČAT NA ZONCOLAN,
VSAKIČ PA OSTANEMO VES DAN V KOČI
IN SE ZABAVAMO Z BOMBARDINI:

- monte_zoncolan:** Upajmo, da bo letošnja sezona trajala dovolj časa.
- zsšdi:** Pomembno bi bilo, da bi potekalo zamejsko smučarsko prvenstvo.
- bombardino_official:** Saj vem, da je najlepši trenutek na snegu pitje bombardina.
- president.netanyahu:** Obožujem bumbardin!
- kraška__mladina:** Tudi mi, s w a g
- tinamaze:** Na Zoncolanu bi vsakogar premagala!
- sofia.goggia:** To bi lahko rekla tudi jaz ...
- federica.brignone:** Idem, ampak celo na odru v SanRemu ...!

Bodimo zmeraj direktni!

Trenutni sodelavci mladinske strani @Direkt: Svetlana Breclj, Julija Cante, Martina Cavotta, Nicolò Coretti, Nika Maria Costantin, Marco D'Errico, Malina Dolhar, Lapo Farolfi, Tadeja Gergolet, Sara Hlabian, Robert Kovic, Mateja Martini, Gaja Pelà, Francesco Petaccia, Veronica Piredda, Simon Simcic, Damir Terčon in Ivan Visintin. Pridruži se nam!

Čaj oz. chai ima družbeno vlogo

Beseda čaj izvira z indijske podceline, v hindi jeziku zveni kot *chai*, napitek pa je že več stoletij del indijske kulture. Tradicionalno se *chai* pripravlja tako, da lističe črnega čaja z mešanico začimb, kot so cimet, kardamom in ingver, skuhamo v mleku in vodi ter nato posladkajo s sladkorjem.

Pitje čaja je globoko zakoreninjeno v indijskih družbenih navadah. Odmori za čaj so priložnost za druženje in povezovanje ljudi. Poleg tega ima skodelica čaja mnoge koristi za zdravje: deluje antibakterijsko, znižuje krvni tlak, pomaga uravnavati krvni sladkor, povečuje energijo v možganih ter izboljšuje je zdravje srca in ožilja.